

Karvina
ity
News

MĚSTSKÝ DŮM KULTURY

GRAND PRIX
KARVINA 2016

2016 – 5

Úvodník

Vážení čtenáři,

vítejte u říjnovo-listopadového čísla online dvouměsíčníku Karviná City News. V tomto čísle se dočtete:

- Co všechno nabízí Městský dům kultury Karviná?
- Knížní jarmark v číslech
- Máte doma malého čtenáře?
- Opravit koš, nakrmit daňky, roztřídit odpad aneb na exkurzi u Technických služeb Karviná

- „Maluju to, co je pro mě důležité,“ říká výtvarník Jakub Špaňhel
- Radost ukrytá v úlu. Jak se daří karvinským včelařům?
- Historie tramvajové dopravy v Karviné
- Taneční škola Nicola's Dance Unico letos slaví již 25 let
- Na dnech evropského dědictví opět nejvíce bodovala Barbora
- Soutěž – kde se nachází tato umělecká díla? ■

Napište nám!

Máte tip na zajímavý článek? Víte o něčem nebo někom, o kom byste si Vy i další čtenáři rádi přečetli v našem dvouměsíčníku?

Napište nám na e-mail na citynews@karvina.cz.

Na stejný e-mail se můžete přihlásit také,

pokud máte zájem, aby

Vám dvouměsíčník Karviná City News chodil pravidelně

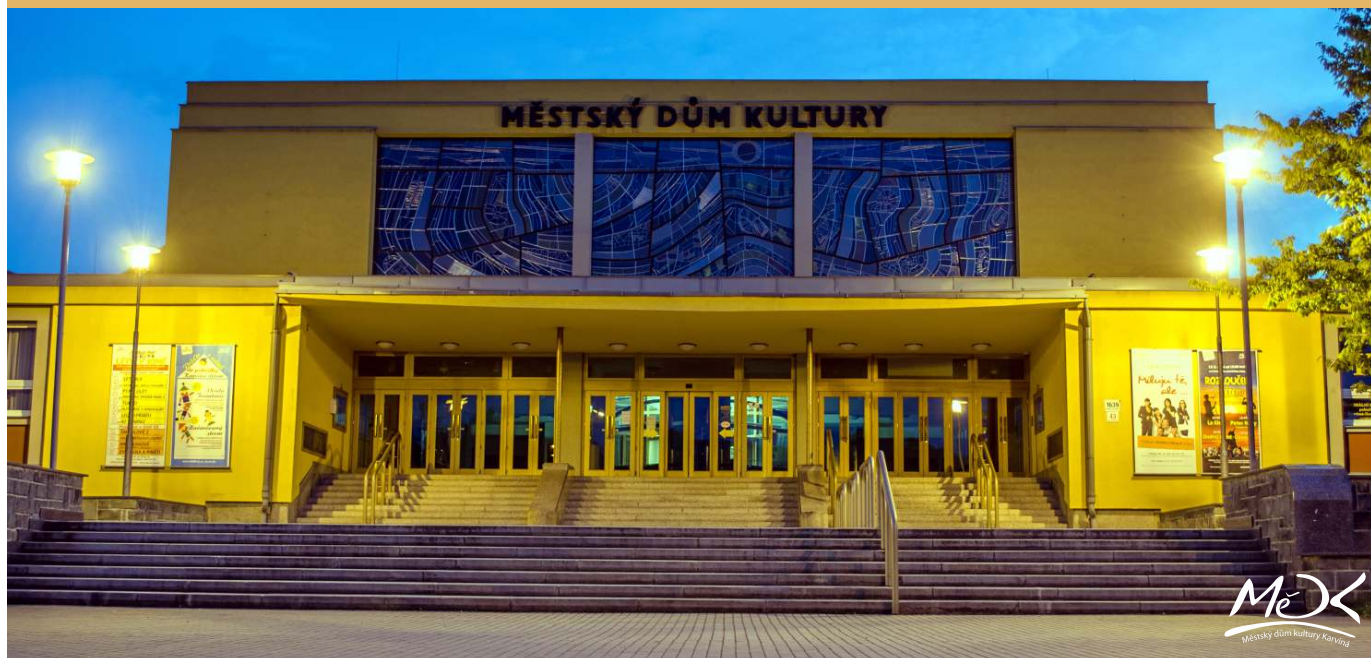
do vaší e-mailové

schránky, v tom případě

nezapomeňte napsat do

předmětu slovo odběr.

Rozhovor s ředitelkou MěDK Olgou Humplíkovou: „Loni jsme uspořádali asi 150 kulturních akcí.“

Když se řekne Městský dům kultury Karviná, většina z nás si vybaví budovu na třídě Osvobození, která byla slavnostně otevřena 30. dubna 1964 a dodnes je hlavním dějištěm kulturního dění ve městě. To je ale jen část toho čím MěDK skutečně je.

Co vše si můžeme představit pod pojmem Městský dům kultury?

Jsme příspěvková organizace s posláním přinášet kulturní zážitky a také kultu-

ru ve městě rozvíjet. Hospodaříme se svěřeným majetkem v hodnotě téměř 277 milionů korun. Kromě budovy samotného domu kultury spravujeme také Obecní dům Družba, kino Centrum, amfiteátr s letním kinem a od roku 2014 také Kulturní středisko ve Slovenské ulici. Pořádáme celou řadu akcí, od reprezentačního plesu, přes jarmarky, Dny Karviné, festival Prolínání kultur, Karvinské varhany nebo Karvinské hudební léto.

Kromě toho jste také zázemí pro zájmové útvary...

Momentálně poskytujeme prostor pěti zájmovým útvarům: divadelním souborům Bambules, Harlekýn a K.V.a.S., tanečnímu kroužku společenského tance Quick a taneční škole Nicola's Dance Unico, která u nás působí nejdéle – letos oslaví 25 let.

Součástí městského domu kultury je i galerie Mánesova síň, která působí od roku 1972. Na jaké výstavy vzpomínáte jako na nejzajímavější?

Na výstavy obrazů Jerzyho Dudy-Gracze, Františka Tichého, Otakara Barana, Jindřicha Wielguse, Milana Knížáka, Bořka Šípka, Jakuba Špaňhela nebo výstavu Jiří Kalousek dětem. Úspěch měly také porcelánové panenky nebo výstava Krysáci aneb z Vizovického smetiště do výstavní síně. Zajímavá výstava nežijících výtvarníků proběhla v roce 2015 s názvem Karviná v mém srdci.

Nejvýraznějším zdobným prvkem budovy je vitráž, která kromě toho, že zdobí čelní fasádu, je také součástí obřadní síně. Autorem návrhu je Jaroslav Králík a vyrobili ji skláři z Nového Boru. Dalším zajímavým zdobným prvkem obřadní síně je pak květinový reliéf Vladislava Oslizloka. Na co všechno tato dvě díla shlíží?

Obřadní síň je využívána zejména ke konání svatebních obřadů a vítání novorozenců. Konají se zde také slavnostní udělování ocenění dárcům krve, učitelům karvinských škol, probíhají zde rauty u příležitosti různých významných událostí. V obřadní síni ale také pořádáme kurzy pro děti i dospělé, například jógy.

Na jaké události v této sezóně se nejvíce těšíte?

Těším se na besedu se Zbigniewem Janem Czendlikem s názvem „Postel, hospoda, kostel“, na letošní koncerty 4TETu, Petra Bendeho, na Karvinský vánoční jarmark, divadelní představení Poslední aristokratka s Annou Polívkovou, na Pavlu Tomicovou v divadelním představení Koule, na komedii „Vím, že víš, že vím...“ se Simonou Stašovou a Michalem Dlouhým a na další divadla, která máme připravena pro tuto divadelní sezonu. Moc se těším na cyklus „Světová jeviště v kině Centrum“, kde uvedeme záznamy dvou operních a jednoho baletního představení z londýnského The Royal Opera House, divadelní záznam z Almedia Theatre a komponovaný večer operních árií z italské La Scaly. Jako bonus doplňujeme tyto záznamy virtuální prohlídkou největších uměleckých sbírek na světě ve Vatikánských muzeích. A taky se těším na zajímavé filmy v kině Centrum, které nám po rekonstrukci ožilo a lidé tam rádi chodí. ■

MěDK v roce 2015:

Asi **150** kulturních akcí,
820 filmových projekcí
pro **28 000** diváků,
1 183 účastníků kurzů,
271 členů zájmových
útvárů a **43** akcí, na
kterých členové zájmo-
vých útvárů účinkovali.

Knižní jarmark v číslech

22 let se již koná Knižní jarmark v Karviné

4 pohádková stanoviště zpestřila jarmark dětem

17 stánků s knihami, dobrotami i dílničkami

4 různá vystoupení pro návštěvníky akce: loutkové divadlo Fabulín a Fabulínek, folkové duo Nikol Laskové a Oty Maňáka, popový orchestr Alfa orchestra a dechová kapela Malá černá hudba

52 knížek se rozdalo v rámci soutěže pro chytré hlavy

1600 prodaných knih z přebytků knihovny

2500 zhruba takový počet lidí jarmark navštívil

k KARVINÁ

Máte doma malého čtenáře?

Čtení podporuje dětskou představivost, slovní zásobu i úroveň projevu jako takovou, to jsou zajisté dobré důvody, proč vést dítě k lásce ke knihám. Jak ale na to?

„Velikou devízou je, kdy jsou sami rodiče čtenáři, a pokud mají chuť trávit čas se svými dětmi třeba u knihy, je to k nezaplacení,“ shrnuje hlavní principy knihovnice Markéta Kukrechtová.

Čtenářství u dětí podporuje i sama knihovna. „Jsme přesvědčení, že děti, které se s knihou seznámí již ve velmi útlém věku, zůstávají věrnými čtenáři po celý svůj život,“ vysvětluje Kukrechtová. Proto se

knihovna zapojila také do řady kampaní jako například Celé Česko čte dětem, kdy významné české osobnosti přijíždí přímo do knihovny, aby si společně s dětmi a jejich rodiči přečetli pohádku či příběh z vybrané knihy.

Knihovnické lekce a besedy jsou připravovány i pro děti předškolního věku. „Při besedách děti provází pohádkové postavičky, které samy dobře znají z večerníčků a děti tak mají mnohdy první možnost seznámit se s tím, co je vůbec knihovna a jak to v ní vypadá. Ze zkušenosti víme, že tito malí čtenáři se pak do knihovny sami vrací se svými rodiči, kterým o návštěvě knihovny horlivě vyprávěli doma,“ popisuje knihovnice. Dětský zájem pomáhá udržet i doprovodný program – soutěže, malování obrázků, názorné příklady nebo i převyprávění pohádky. „Dítě si tak může představit, že ono samo je součástí příběhu. To je záruka toho, že bude každé z dětí čtení brát jako zábavu, ne jako povinnost,“ vysvětluje Kukrechtová.

Na podporu čtenářství existuje celá řada projektů...

Kromě zmíněného Celé Česko čte dětem také BiblioHelp aneb Léčba knihou, Březen – měsíc čtenářů, Čte-sy-rád, LiStOVáNí, Noc s Andersenem, a první týden v říjnu je to Týden knihoven. Naše regionální knihovna se ale zapojuje i do projektů našich polských sousedů, například S knihou na cestách nebo Já čtu Tobě a Ty mně.

Co doporučuje naše knihovna nejmenším čtenářům?

Pro naše nejmenší děti máme regály plné leporel, osvědčuje se tzv. první čtení. Kde čtenář dostane do ruky text s velkými písmeny a větším řádkováním.

Oblíbené knihy u dětí:

Markus Grolík	<i>Soukromý detektiv Perry Panter</i>
Julia Ginsbach	<i>Tafík a cesta na konec světa</i>
	<i>Tafík a obří miminko</i>
	<i>Tafík a Štětečkova vzduchoplavba</i>
Ludvík Aškenazy	<i>Cestopis s jezevčíkem</i>
Petr Hudský	
a Karolína Anna Hudská	<i>Telátko Popleta</i>
David Walliams	<i>Babička drsňačka</i>
	<i>Malý miliardář</i>
Jacqueline Wilsonová	<i>Líza bublina</i>
Jeff Kinney	<i>Deník malého poseroutky</i>
Thomas Brezina	<i>Klub záhad</i>
	<i>Klub tygrů</i>
James Patterson	<i>Já, srandista</i>
Sandra Vebrová	<i>Ducháčkovic rodina</i>
Jiří Chalupa	<i>Mistr E</i>
Gilman Charles	<i>Podezřelý šprt</i>
	<i>Podivné sestry</i>

Opravit koš, nakrmit daňky, roztrídít odpad...

Spousta drobností, nad kterými se ani nepozastavíme, věci, na které bychom zareagovali jedině tehdy, pokud by udělány nebyly; zhruba tak by se dala velmi obecně popsat náplň práce technických služeb. Patří do ní čištění chodníků a komunikací, zimní údržba, oprava osvětlení, semaforů a pískovišť, instalace stánků, sběr listí, údržba zeleně a dětských hřišť, péče o zoo koutek a psí útulek, správa tržiště, údržba památníků a mnoho dalšího.

„V této chvíli už připravujeme celou vánoční výzdobu, počátkem listopadu začne její instalace. Připravujeme také mechanismy na zimní údržbu, čistíme kanalizační vpustě a bahenní koše pro případ podzimních dešťů a zimních sněhů. Kromě toho ještě chystáme dvě velké opravy veřejného osvětlení a opravujeme chodníky,“ vyjmenoval ředitel Technických služeb Karviná Zbyněk Gajdacz.

Technické služby mají 85 kmenových zaměstnanců a 101 pomocníků v rámci veřejně prospěšných prací. „Abychom toho neměli málo, letos si opravujeme i část vlastního areálu a vše co umíme, si děláme sami,“ dodal Gajdacz.

Třídění je malá věda

Správně roztríděný odpad je přínosem ekologickým i ekonomickým, technické služby si tak dávají záležet. „Svoz odpadu se dělí na svoz směsného komunálního odpadu, velkoobjemového komunálního odpadu, odpadkových košů, biologicky rozložitelného komunálního dopadu, no a pak samozřejmě následuje separace. Také je v tom je rozřídování a odstraňování nebezpečných a divokých skládek,“ načrtnul Gajdacz.

Bylo by jistě nadlouho vysvětlovat, jak se zpracovávají a kam putují všechny složky odpadu, takže raději jeden příklad za všechny. Plasty svezené ze žlutých kontejnerů a z pytlového sběru se manuálně třídí na PET láhve a plastový zbytek. Z PET lahví se následně lisují balíky, které se prodávají. Balíky jsou lisovány výhradně z čirých, zelených a modrých lahví. Váha jednoho balíku je 100 kg. Za 2–3 měsíce vyrobí technické služby zhruba 70 balíků. ■

V loňském roce Karviná vyprodukovala 9 541 tun komunálního odpadu, 1 689 tun bioodpadu, 372 tun papíru, 265 tun plastu a 336 tun skla.

„Maluju to, co je pro mě důležité,“ říká výtvarník Jakub Špaňhel

Rozsáhlou výstavu 40 děl Jakuba Špaňhela můžete až do konce listopadu vidět ve výstavních prostorách zámku, v rámci 1. okruhu expozice, v kostelní věži i v kavárně Fair na náměstí. A věřte, stojí to za to!

Jakub Špaňhel je umělec, který vystavuje v prestižních galeriích po celém světě a jeho díla jsou vysoce ceněna. Původem Karviňák sice od svých osmnácti let žije v Praze, do Karviné se ale vrací nejen fyzicky, navštívit rodinu a přátele, ale i v některých ze svých obrazů.

Vaše Karviná, kterou malujete, je historické, krásné město, domy kolem náměstí, kašna. Tématu Karviné jako průmyslového, hornického města se na rozdíl od řady dalších umělců vyhýbáte...

Protože já s šachtami žádnou zkušenost nemám, v Karviné jsem prožil dětství,

vyrůstal jsem tady ve městě, a doly jsem prakticky nevnímal, proto se věnuji právě tomu.

Zároveň, když se dívám na Vaši malbu náměstí, působí na mě jako živé, pulsující, vířící centrum. Vnímáte tak Karvinou?

Jezdím sem o víkendech a vnímám ten obrovský rozdíl, když jsem vešel na náměstí před dvaceti lety a teď, kolik je na něm lidí, sedí, baví se. Možná bych měl ten dojem jiný, kdybych tady žil, to nevím.

Obrazy, které zde vystavujete, jsou očividně různé, téma je uchopováno různým způsobem, je použita jiná technika, jak dlouhé období tento výběr mapuje?

Dvacet dva let. Nejstarší je obraz beránka, který visí nahoře přímo v prostorách zámku, ten jsem namaloval v sedmnácti.

V zámecké expozici také nyní visí Váš obraz Lustr a kašna...

Ano, to je jediný obraz, který vznikl přímo pro tuto výstavu. Měří 270 cm na výšku a 450 cm na šířku, stejně jako gobelín, který visí v obřadní síni zámku obvykle. Maloval jsem ho letos v ateliéru v Praze, tak velkých obrazů jsem dohromady za celou dobu vytvořil asi deset.

Všechna vystavená díla jsou akryly na plátně, nikdy jste neexperimento- val třeba s plastikou?

Ne, jenom na škole, pak jsem si sice občas říkal, že bych chtěl, ale nikdy na to ani nebyl čas. Možná jednou se k tomu dostanu.

Jaká témata tedy návštěvníci výsta- vy uvidí?

Lustry, motýly, pár portrétů, květináče, architekturu.

Co se architektury týče, objevuje se u Vás opakovaně téma kostelů, záro- veň i tady v Karviné vystavujete v kos- telní věži, hledáte skrze tvorbu svou cestu k víře?

To možná taky, ale hlavně mám rád tu architekturu. Kostelům se věnuju opakovaně, například v Ostravě jsem dělal pro kostely i vitráže. Vždycky když přijedu do

nějakého města, zamířím do kostela, zajímá mě, jak se tam pracuje se světlem (aspekt světla je podstatnou částí obrazů Jakuba Špaňhela – poznámka redakce), dá se vlastně říct, že do kostelů chodím najít světlo – doslovně i abstraktně. A proto, že s tím tématem pracuju, napadlo mě, že by i tady bylo fajn to vystavovat přímo v kostele.

Součástí výstavy je i Váš portrét, je v něm taková specifická zář, možná jako autoportrét někoho, kdo se má rád?

To asi až tak nemám. Autoportréty jsem za život namaloval dva. Tenhle, který tady vystavuju, jsem namaloval a už jsem ho i letos aktualizoval, aby stárnul spolu se mnou.

Děláte si skici?

Ne, používám jako motivy fotky, stačí ty z mého mobilu.

Jste typ umělce, který skrze malování utíká od reality do vysněného světa, nebo spíš typ, který se s realitou skrze umění vypořádává?

To druhé. Já se vlastně považuju za realistu, maluju konkrétní věci, jenže svým specifickým způsobem, který mám celý život, za to ani nemůžu. Maluju konkrétní věci, všechno, co maluju, někde existuje a já jsem s tím přišel do styku a maluju to proto, že je to pro mě něčím důležité. ■

Jakub Špaňhel měl pro Karvinou připravený dar v podobě obrazu kašny, během příprav výstavy se pak rozhodl, že svému rodnému městu věnuje i rozměrný obraz, nyní visící v obřadní síni zámku, Lustr a kašna. Během instalace v kostelní věži pak, pro získání toho pravého světla, zamaloval okno věže obrazem Golgoty.

Sladký život mezi úly

Karvinský včelařský spolek byl založen již v roce 1928, v současnosti má 63 členů a pečuje o 455 včelstev. „Pořádáme zájezdy do šlechtitelských stanic a na výstavy s včelařským zaměřením, účastníme se přednášek a seminářů a od roku 1997 spolupracujeme také s polskými včelaři z Kaczyc, Kónczyc Małych a Hażlachu,“ líčí jednatelka Základní organizace Českého svazu včelařů Karviná Věra Vantuchová.

Letos také spolek uspořádal již 10. ročník včelařské výstavy. Jako každý rok se konala na půdě SPŠ technické a představila exponáty od historických až po současné, včelí produkty a také skleněný úl s živým včelstvem.

„Hlavním cílem všech našich výstav je ukázat, jak je důležité vzájemné soužití všech tvorů v souladu s přírodou a že to není samozřejmost,“ doplňuje Vantuchová.

Věkový průměr členů spolku je 59 let, nejstarší včelař má 98, nejmladší 30. „Věřím, že díky vytrvalé osvětě přitáhneme i mladé lidi, ale zatím tomu tak není,“ komentuje Vantuchová s tím, že ona sama je spíš takový víkendový včelař. „Pracuji ve městě a včely mám na zahradě v Petrovicích, mám čtyři včelstva. Kromě medu připravuji také propolisovou tinkturu, vyrábím svíčky a med samozřejmě také využívám dále, ať už při výrobě medoviny, medových likérů či sirupů nebo v teplé či studené kuchyni, mými nejrozšířenějšími výrobky jsou medové pečivo, hlavně perníky,“ popisuje Vantuchová. ■

Jak poznat dobrý med?

„V dnešní době je to složité, protože v honbě za penězi jsou někteří schopni prodat cokoli. Proto bych před nákupem medu v supermarketu dala přednost menším včelím prodejním. Doporučuji najít si v okolí včelaře a odebírat med od něj. Jednou z nejrozšířenějších nepravd je, že med, který tuhne je špatný. „Právě naopak, každý kvalitní med dříve či později krystalizuje,“ potvrzuje Věra Vantuchová a dodává: „Kdo má svého včelaře, nenavštěvuje často lékaře.“

„Chyť tramvaj ve Fryštátě, já Tě počkám na Výstavišti!“

1909 zprovoznění úzkorozchodné tramvajové dráhy Ostrava-Karviná

- trať začínala na Výstavišti a končila na vlakovém nádraží u dolu ČSA v Karviné

1912 trať prodloužena až na náměstí ve Fryštátě

1913 nová trať do Bohumína a Orlové

- na území Karviné byly dvě tramva-

jové vozovny, dřevěná v Dolech a hrázděná ve Fryštátě poblíž dnešní hasičské zbrojnice

1945 obnovení provozu po 2. světové válce, během které byla zničena část tratě a byly zdemolovány mosty přes Stonávku a Olši

1953 trať přesměrována z náměstí na ulici Karola Śliwky

- délka trasy Ostrava-Karviná byla 25 km, její součástí bylo 31 zastávek a trvala 85 minut

1954 deset vozů již nestíhá nápor cestujících a do dopravy je tak nově zařazeno osm dalších moderních vozů

1959 zrušení úseku Hranečnick-Výstaviště, na Hranečnicku museli cestující přesehnout na normálně rozchodnou tramvaj

- vlivem poddolování se nad osudem úzkorozchodných tramvají začínají stahovat mračna, trať se propadá

1961 tramvaj postupně opustila Fryštát, zanikají některé úseky trati, v následujících letech se tramvajová doprava postupně vytrácí, musí ustoupit důlním vlivům i novým stavebním plánům

1967 28. května vyjela souprava naposledy a tramvajová doprava v Karviné zanikla

Nicola's Dance Unico slaví 25. narozeniny!

Taneční škola Nicola's Dance Unico, která působí u Městského domu kultury Karviná, má v dnešní době okolo 200 členů rozdělených do skupin podle věku a taneční úrovně. Nejmladší tanečníci mají čtyři roky. „Letos poprvé máme otevřenou i seniorskou kategorii, od třiceti do zhruba padesáti let,“ dodává vedoucí útvaru kultury MěDK Pavla Richterová. Nábory probíhají hlavně v září a v lednu, přihlásit se ale je možné celoročně.

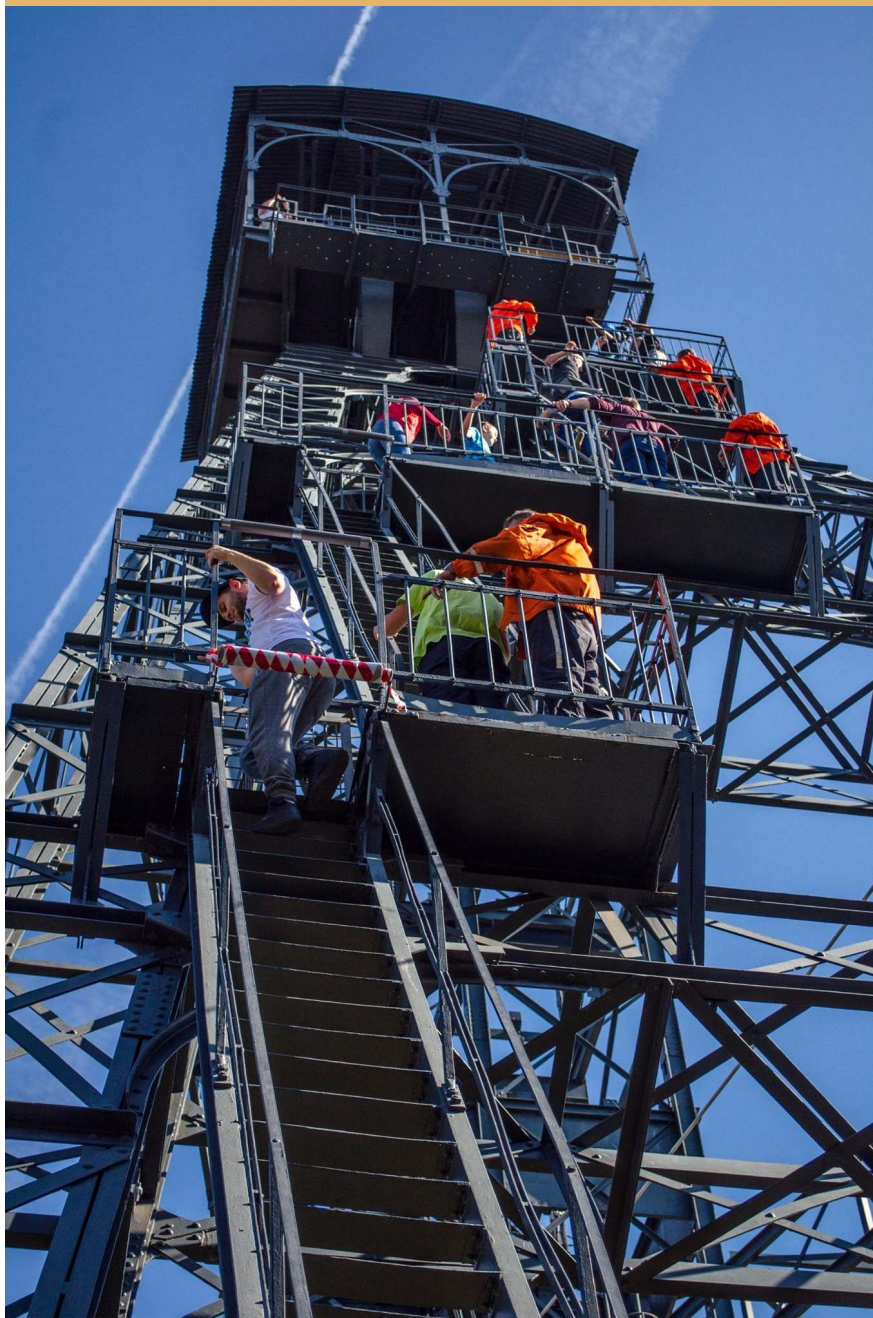
Do tanečního repertoáru Nicola's Dance Unico patří vše, co se dá zahrnout pod pojem street dance. „Spadají pod to všechny pouliční tance, patří tam hip hop, RnB, new style, hype, house, popping, dancehall a další,“ vysvětluje Richterová. Styl se mění samozřejmě také s každým vedoucím, který přichází s vlastní choreografií. „Pořád ale zůstává nějaký pozůstatek úžasné Nikoly Polakovičové, zakladatelky taneční školy,“ doplňuje Richterová.

Nicola's Dance Unico má na svém kontě i pár prestižních ocenění. „V roce 2008 se junioři na Mistrovství světa v německých Brémách umístili na krásném 2. místě, v roce 2015 se junioři A stali vicemistry ČR a SR na mistrovství Taneční skupina roku a pravidelně se naši tanečníci účastní i dalších postupových soutěží,“ uvedla příklady Richterová.

V letošním roce taneční škola slaví již 25 let od svého založení. „K této významné události připravujeme vzpomínkový večer, který se bude konat 11. listopadu v Obecním domě Družba. Připravena budou taneční vystoupení a vstupenky budou k dispozici od poloviny října,“ uzavřela Richterová. ■

Na Dnech evropského dědictví opět nejvíce bodovala Barbora

550 – tolik osob navštívilo areál bývalého dolu Barbora během letošních Dnů evropského dědictví

470 – tolik návštěvníků zavítalo do areálu během loňských Dnů evropského dědictví

1909 – rok, kdy se na Barboře začalo těžit

2002 – rok, kdy se těžit přestalo

65 – tolik milionů tun uhlí se za tu dobu vytěžilo

48 – výška těžní věže hlavní výdušné jámy v metrech

52,6 – výška těžní věže vtažné jámy

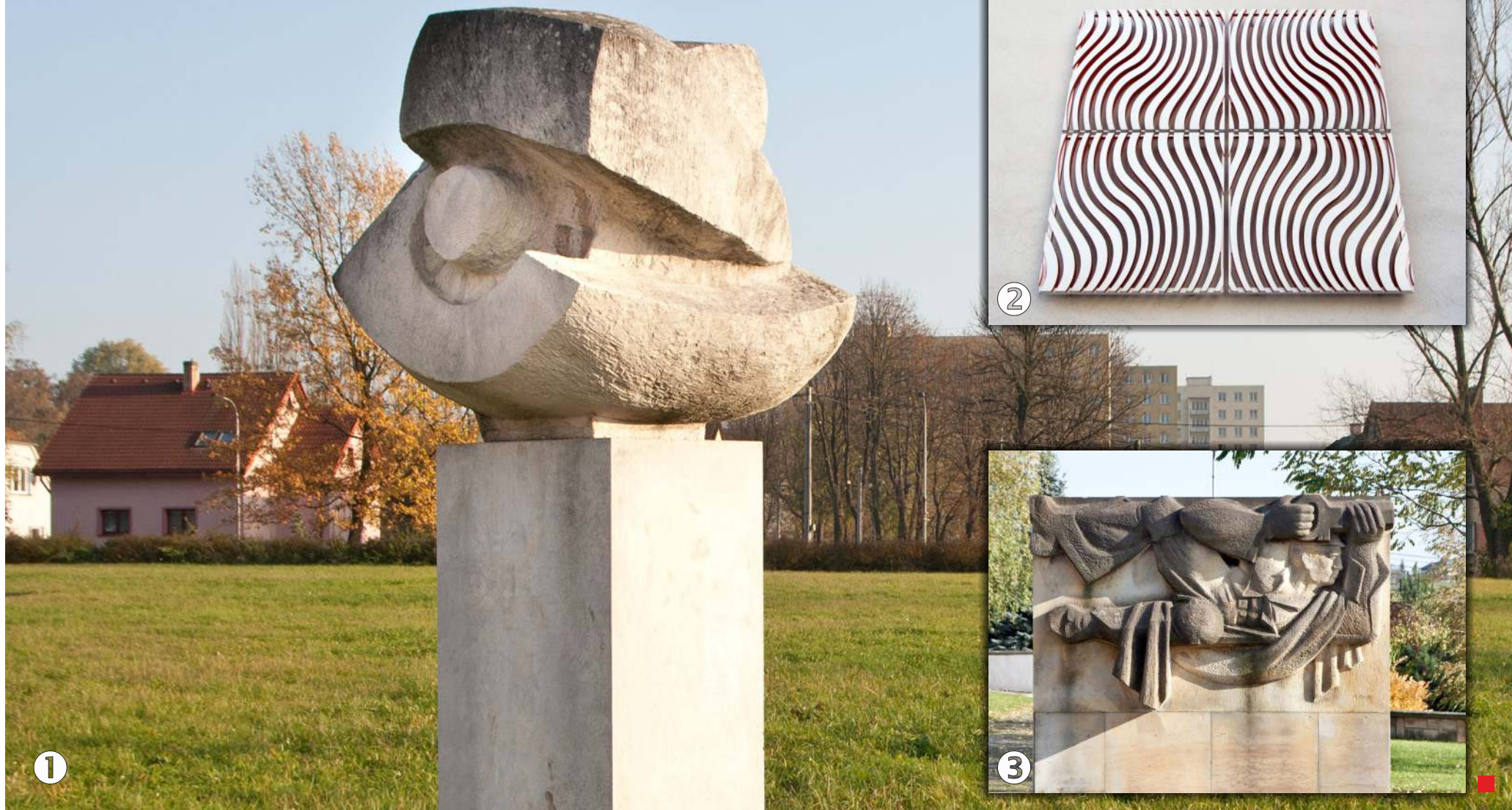
2000 – tolik m² má budova kompresorovny a strojovny

Soutěž!

A opět máme pro Vás soutěž. Poznejte, kde se nacházejí následující umělecká díla a napište nám to do 14. října na e-mail citynews@karvina.cz. Tři z Vás se mohou těšit na ceny v podobě knihy a propagačních předmětů města.

citynews@karvina.cz

Vydává statutární město Karviná, IČ: 00297534, Fryštátská 72/1, 733 24 Karviná-Fryštát,
jako elektronický dvouměsíčník.

www.karvina.cz

Obsah: Michaela Zormanová
Šárka Swiderová
Miroslav Hajdušík

Grafika: Jan Šimerda

Dobové fotografie: Státní okresní archiv Karviná

**DALŠÍ
VYDÁNÍ
V PROSINCI
2016**

